

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
(Individual Study)

ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

จัดทำโดย นายชินนทร์ แก่นหิรัญ

รหัส ๖๒๐๘๐๙

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ ๘
วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

นายชินนทร์ แก่นหิรัญ^๑

๑. บทนำ

ในประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ถือว่า อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจอสูงสุดในการปกครองประเทศ เป็นหลักการสำคัญที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง การดำเนินการหรือกระบวนการใด ๆ ตามระบอบวิธีแห่งประชาธิปไตย จะต้องได้รับความยินยอมจากประชาชนในประเทศเป็นสำคัญ โดยทั่วไปรูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ใช้กันอาจแบ่งเป็นในรูปแบบของประชาธิปไตยโดยตรง (Direct Democracy) ประชาธิปไตยแบบผู้แทน (Representative Democracy) หรือประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy)

หลักการสำคัญในประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ถือเป็นการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนมุมมอง และมีโอกาสตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ในสังคม ประกอบกับเป็นการแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของประชาชนเพื่อให้ได้รับการตอบสนองด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน อันเป็นการส่งเสริมให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีความสมบูรณ์ด้วย

สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.) มีภารกิจในการกำกับดูแล ควบคุม ส่งเสริม และพัฒนากิจการการบินพลเรือนของประเทศให้มีมาตรฐานในระดับสากล โดยที่ผ่านมาได้ปฏิบัติหน้าที่จนประเทศไทยได้รับการรับรองจากองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) ได้สำเร็จ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ ปัจจุบันถือได้ว่า การบินพลเรือนแห่งประเทศไทยได้รับการยอมรับในระดับสากลตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้แล้ว ดังนั้น ในระยะต่อไป สิ่งสำคัญจึงเป็นการยกระดับมาตรฐานต่าง ๆ เพื่อผลักดันการพัฒนาการบินพลเรือนให้มีความยั่งยืนต่อไป^๒

ในบทความนี้ ผู้เขียนขอเสนอเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย โดยนำเสนอแนวคิด รูปแบบ และทฤษฎีของหลักการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม บทบาทหน้าที่และอำนาจของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย และบทสรุปของการดำเนินการของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย โดยกำกับของคณะกรรมการกำกับสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตาม

^๑ กรรมการกำกับสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

^๒ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย, ๒๕๖๑, ยุทธศาสตร์สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

ภารกิจและหน้าที่ของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย อันเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมการบินของประเทศ และเป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจทั้งทางตรงและทางอ้อมของประเทศต่อไป

๒. แนวคิด รูปแบบ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ แนวคิดการปกครองระบอบประชาธิปไตย

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ถือว่า อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจอสูงสุดในการปกครองเป็นของประชาชน คำว่า “ประชาธิปไตย” มาจากภาษาอังกฤษ “Democracy” มีความหมายว่า รูปแบบการปกครองที่ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจในการปกครอง หรือประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจ โดยมุ่งเน้นให้การปกครองของประเทศในระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนเป็นใหญ่^๓ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ ได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการปกครองประเทศร่วมกันอย่างเสมอภาค โดยยอมรับความเห็นของประชาชนเสียงข้างมาก เป็นเกณฑ์ในการบริหารปกครองประเทศ และไม่ละทิ้งความเห็นของประชาชนเสียงข้างน้อย จึงได้รับความคุ้มครองโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย^๔

ดังนั้น การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีพื้นฐานอยู่บนความเชื่อในความสำคัญและศักดิ์ศรีของปัจเจกบุคคล ความเชื่อในความเสมอภาคของมนุษย์ และความเชื่อในความจำเป็นที่จะต้องมีความเป็นอิสระเสรี จึงประกอบด้วยหลักการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. เสรีภาพ (Liberty) คืออิสรภาพของบุคคลที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามความประสงค์ของตนโดยไม่อยู่ภายใต้การกดขี่ของรัฐ เว้นแต่อยู่ภายใต้กรอบกติกาที่กฎหมายกำหนดไว้ เพื่อป้องกันการล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ในหลักประชาธิปไตย เสรีภาพคือกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้าของสังคม

๒. ความเสมอภาค (Equality) คือความเท่าเทียมกันของคนในสังคม เป็นความเท่าเทียมกันในความเป็นมนุษย์ และเท่าเทียมกันในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมเหมือนกัน มีศักดิ์ศรีเกียรติยศ และมีคุณค่าในความเป็นคนอย่างเดียวกัน ความเสมอภาคประกอบไปด้วย ความเสมอภาคในความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาคตามกฎหมาย ความเสมอภาคในด้านโอกาส ความเสมอภาคในทางการเมือง ความเสมอภาคในการใช้สิทธิเลือกตั้ง ความเสมอภาคในการสมัครรับเลือกตั้ง และความเสมอภาคในทางเศรษฐกิจ

๓. อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน (Popular Sovereignty) คือ ปัจจัยที่เชื่อว่าสังคมก่อตั้งขึ้นโดยความยินยอมของประชาชน ในการที่จะให้อำนาจอธิปไตยของสังคมส่วนรวมเข้ามาแทนที่เสรีภาพธรรมชาติ โดยทุกคนจะมีส่วนในอธิปไตยนั้น ๆ เท่าเทียมกัน

^๓ วิชาญ เครืองาม, ๒๕๓๐, กฎหมายรัฐธรรมนูญ, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ.

^๔ ธาณินทร์ กรัยวิเชียร, ๒๕๒๐, ระบอบประชาธิปไตย, กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, พิมพ์ครั้งที่ ๕.

ตามหลักการนี้ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยจึงเป็นการปกครองที่ประชาชนเป็นทั้งผู้ปกครอง และผู้ถูกปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากผู้ปกครองมาจากการเลือกตั้งโดยยึดหลักการเสียงข้างมาก จึงมีสิทธิอำนาจอันชอบธรรมในการปกครองประเทศเพราะได้รับสิทธิจากผู้ถูกปกครองโดยตรง

๔. หลักการเสียงข้างมากที่คุ้มครองเสียงข้างน้อย (The Rule of Majority) เนื่องจากในระบอบประชาธิปไตย ประชาชนทุกคนมีสิทธิในการตัดสินใจปัญหาบ้านเมืองไม่ว่าจะโดยตรงหรือผ่านผู้แทนราษฎร ซึ่งในความเป็นจริงประชาชนทุกคนย่อมมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ดังนั้น เพื่อเป็นการตัดสินใจปัญหาจึงต้องยึดเสียงข้างมากที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ

ถึงอย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของเสียงข้างน้อย หลักประชาธิปไตยจึงต้องประกอบด้วยหลักการคุ้มครองเสียงข้างน้อย (minority right) ด้วย ทั้งนี้ การตัดสินใจโดยล่วงละเมิดสิทธิพื้นฐานของเสียงข้างน้อย ถือว่าเป็นการปกครองโดยระบอบเผด็จการเสียงข้างมาก (Dictatorship of the Majority)

๒.๒ รูปแบบของประชาธิปไตย การปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยสามารถจำแนกออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๒.๒.๑ ประชาธิปไตยทางตรง (Direct Democracy) เป็นรูปแบบที่ให้ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย เป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยด้วยตนเอง หรือร่วมใช้อำนาจอธิปไตย ประชาธิปไตยทางตรงเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ที่สุดของการเมืองภาคพลเมือง^๕ โดยหลักการสำคัญของประชาธิปไตยทางตรง คือ อำนาจเป็นของกลุ่มประชาชนที่เลือกแล้วว่าต้องการมีส่วนร่วมในการปกครอง มีการเริ่มต้นกระบวนการได้มาซึ่งอำนาจ และอำนาจของประชาชนในการตัดสินใจขั้นสุดท้าย

๒.๒.๒ ประชาธิปไตยแบบผู้แทน (Representative Democracy) เป็นรูปแบบการปกครองที่ให้อำนาจประชาชนเลือกตัวแทนเข้าสู่ที่ประชุม เพื่อพิจารณาตัดสินใจแก้ไขปัญหาของรัฐ และบริหารกิจการบ้านเมืองตามกรอบนโยบายของรัฐ กล่าวคือ เป็นระบบประชาธิปไตยที่ให้ประชาชนเลือกผู้แทนไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนเอง^๖ โดยมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งที่แน่นอน การปกครองโดยระบบผู้แทนประชาชนจะเป็นผู้ปกครอง แต่มิได้มาร่วมหารือหรือตัดสินใจด้วยตนเองทั้งหมด อำนาจอธิปไตยที่มาจากประชาชนและประเทศที่มีระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย จึงต้องยึดถือหลักการแบ่งแยกอำนาจอธิปไตยมาใช้เสมอ คือ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ

^๕ บวรศักดิ์ อูวรรณโณ, ๒๕๔๕, สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หมวดทั่วไป เรื่อง ๑. เจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ, กรุงเทพฯ : องค์การคุรุสภา.

^๖ บวรศักดิ์ อูวรรณโณ และฉวีลวดี ปรีกุล, ๒๕๔๘, ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์, พิมพ์ครั้งที่ ๑.

๒.๒.๓ ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) เป็นรูปแบบของประชาธิปไตยแบบผู้ที่แทนที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง มิใช่เพียงผ่านการเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว^๗ ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมมีความเกี่ยวข้องกับวิธีการกระจายอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันอันมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน และวิธีการให้ประชาชนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในสิ่งที่มีผลกระทบต่อตนเอง หลักประกันของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมคือ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองและการบริหาร โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ๖ ประการคือ การกระจายอำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรอย่างเท่าเทียม อำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรนั้นจะต้องส่งผลต่อชีวิตของประชากร เพิ่มการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน มีความยืดหยุ่น การมีส่วนร่วมนั้นมีทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ และประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารกระบวนการทางนโยบายและกระบวนการยุติธรรมได้

เมื่อพิจารณาแล้ว รูปแบบการปกครองของประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

๑. หลักประมุขของประเทศ (Head of State)

- การปกครองระบอบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ (Constitutional Monarchy) พระมหากษัตริย์ในฐานะประมุขของประเทศ เป็นศูนย์รวมของอำนาจอธิปไตยซึ่งเป็นของประชาชนทั้งหมด โดยจะใช้อำนาจอธิปไตยผ่านอำนาจสามฝ่าย คือ นิติบัญญัติผ่านทางรัฐสภา บริหารผ่านทางคณะรัฐมนตรี และตุลาการผ่านทางศาล ทั้งนี้ พระมหากษัตริย์จะเป็นกลาง และไม่ยุ่งเกี่ยวกับการบริหารราชการประเทศ ประเทศที่ปกครองโดยระบอบนี้ ได้แก่ สหราชอาณาจักร ประเทศไทย และประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น

- การปกครองโดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุข (Presidency) ผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ทำหน้าที่เป็นประมุขของรัฐ และในบางประเทศจะทำหน้าที่เป็นประมุขของฝ่ายบริหารด้วย เช่น สหรัฐอเมริกา และ ประเทศอินโดนีเซีย เป็นต้น

๒. หลักการรวมและแยกอำนาจ (Separation of Powers)

- การปกครองระบบรัฐสภา (Parliamentary System) ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติจะทำหน้าที่ผ่านรัฐสภา ระบอบรัฐสภาสามารถแบ่งออกได้เป็นรูปแบบสภาเดียว (Unicameral System)

และรูปแบบสองสภา (Bicameral System) ในประเทศส่วนใหญ่ที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย สมาชิกรัฐสภาจะมาจากการเลือกตั้งทั่วไป แต่ในขณะเดียวกัน ประเทศที่ใช้รูปแบบสองสภา อาจมีสภาใดสภาหนึ่งที่มาจากการเลือกตั้ง ในขณะที่อีกสภามาจากการแต่งตั้งหรือสรรหา ทั้งนี้ ในระบอบรัฐสภา

^๗ ปริญญา เทวานฤมิตรกุล, ๒๕๔๔, สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หมวดสิทธิ เสรีภาพ เรื่อง สิทธิ เสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน, กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

รัฐบาลจะถูกควบคุมและตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินโดยรัฐสภา ผ่านกระบวนการและอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

- การปกครองระบบประธานาธิบดี (Congressional System) มีลักษณะคล้ายคลึงกับระบบรัฐสภา แต่กระบวนการในการจัดตั้งรัฐบาล และแบ่งแยกอำนาจจะแตกต่างกัน ในระบอบนี้ ประธานาธิบดีซึ่งเป็นประมุขของรัฐและฝ่ายบริหาร จะมาจากการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อได้รับเลือกตั้งจะมีสิทธิและอำนาจในการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีเพื่อบริหารประเทศ โดยผ่านความเห็นชอบของวุฒิสภา ในขณะที่สมาชิกรัฐสภาทั้งสองสภา จะมาจากการเลือกตั้งทั่วไปที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งประธานาธิบดี ดังนั้น อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ จึงเป็นอิสระและแยกขาดจากกัน อย่างไรก็ตาม ในเรื่องของการถ่วงดุลอำนาจ ในระบบประธานาธิบดีจะมีกลไกทางรัฐธรรมนูญที่ให้รัฐสภามีอำนาจในการถ่วงดุลฝ่ายบริหาร ผ่านการควบคุมและตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน และการลงมติเพื่อก่อกล่าวโทษ (Impeachment) และปลดออกจากตำแหน่ง (Recall) ประธานาธิบดีประเทศที่เป็นต้นแบบของการปกครองลักษณะนี้ คือ สหรัฐอเมริกา

- การปกครองระบบผสม (Mixed System) ประธานาธิบดีเป็นประมุขและบริหารราชการแผ่นดินร่วมกับนายกรัฐมนตรี ในด้านการบริหาร นายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้ใช้อำนาจบริหาร และรับผิดชอบต่อรัฐสภา ประธานาธิบดีจะเป็นผู้กำหนดนโยบายต่างประเทศและการเมืองทั่วไป ทั้งนี้ ประธานาธิบดีในระบบการปกครองแบบนี้ จะแตกต่างจากประธานาธิบดีในระบบประธานาธิบดีตรงที่จะมีอำนาจอนุญาตตุลาการ ระหว่างรัฐสภากับคณะรัฐมนตรี และมีอำนาจในการประกาศยุบสภา ประเทศที่มีการปกครองลักษณะนี้ คือ ประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น

๒.๓ หลักการใช้อำนาจอธิปไตย

อำนาจอธิปไตยถือเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่แสดงออกถึงความเป็น “รัฐ” อำนาจอธิปไตย จึงเป็นอำนาจอสูงสุดในการปกครองรัฐหรืออำนาจที่แสดงความเป็นเจ้าของประเทศ “ฌอง ชาร์ค รูสโซ” (Jean Jaque Rousseau) ผู้ต้นคิดทฤษฎีอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน อันเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีหลักการสำคัญว่า ประชาชนทุกคนร่วมกันเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยร่วมกันและร่วมกันใช้อำนาจดังกล่าว ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเอง

๒.๔ ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) เป็นการกระบวนการที่สาธารณชนมีความต้องการและมีแนวความคิดที่จะนำเสนอ โดยการมีส่วนร่วมกับรัฐในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถให้ความหมายได้ ๒ ลักษณะ ดังนี้

ประการแรก การมีส่วนร่วมในลักษณะเป็นกระบวนการพัฒนาโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา โดยเริ่มตั้งแต่การเริ่มต้นไปจนถึงการสิ้นสุดของเรื่องนั้น ๆ

ประการที่สอง การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ โดยโครงการจะต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน

ดังนั้น กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเป็นการให้ข้อมูลต่อสาธารณะและให้สาธารณชนแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายการบริหารงานของรัฐและมีส่วนร่วมในการเสนอแนวความคิดวิธีการ และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อเป็นวิถีทางแก้ไขปรับปรุงและหาทางออกที่ดีที่สุดสำหรับประชาชนโดยรวม

๒.๕ ความหมายของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

ศ.ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ^๘ ได้กล่าวถึง ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ว่า เป็นการเรียกร้องประชาธิปไตยแบบผู้แทนที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองและในการตัดสินใจต่าง ๆ มากขึ้น มีเชื่อว่าประชาชนจะสามารถทำได้แต่เลือกตั้งอย่างเดียว ยังเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ เช่น การเปิดช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหว และความคืบหน้าของการบริหารจัดการประเทศโดยผู้ที่ทำหน้าที่แทนประชาชน หรือการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลแก่ผู้ที่ทำหน้าที่แทนตนเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและถอดถอนผู้ที่ทำหน้าที่แทนประชาชน ซึ่งขาดประสิทธิภาพ บกพร่องในหน้าที่ หรือไม่สุจริต แล้วแต่กรณี

คะเนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ^๙ ได้อธิบายว่า ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) หมายถึง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครอง ตลอดจนการกำหนดวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพ หน้าที่ ตามระบอบการเมืองการปกครองที่ไม่ไปก้าวกายหรือก่อความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นหรือสังคมส่วนรวม

เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการในทางการเมืองการปกครอง โดยมีการกระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และร่วมบริหารจัดการสรรพทรัพยากรต่าง ๆ ในหว่างประชาชนโดยเสมอภาคและเท่าเทียมกัน อำนาจในการบริหารจัดการสรรพทรัพยากรต่าง ๆ จะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน มีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนให้มีความยืดหยุ่น โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้โดยภาพรวมของประเทศทั้งระบบ

^๘ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, ๒๕๕๔, ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม, สถาบันพระปกเกล้า, กรุงเทพฯ.

^๙ คะเนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ, ๒๕๕๔, แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ : ปัญหา อุปสรรค และทางออก, สถาบันพระปกเกล้า, นนทบุรี.

๓. หน้าที่และอำนาจของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้รับการตรวจสอบติดตามการดำเนินการภายใต้โครงการตรวจสอบกำกับดูแลด้านความภัยสากล (Universal Safety Oversight Audit Program ; USOAP) ขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) โดยองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ ได้เปลี่ยนวิธีการตรวจสอบจากเดิมใน พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ใช้วิธีการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานและข้อพึงปฏิบัติระหว่างประเทศ เฉพาะในภาคผนวกที่ ๑ ภาคผนวกที่ ๖ และภาคผนวกที่ ๘ แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ และในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่ใช้วิธีการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานและข้อพึงปฏิบัติระหว่างประเทศในทุกภาคผนวกที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย (All Safety-related annex) มาเป็นวิธีการตรวจสอบแบบเฝ้าตรวจตราอย่างต่อเนื่อง (Continuous Monitoring Approach ; CMA) ตั้งแต่นั้นปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นต้นมา

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการบิน เป็นอุตสาหกรรมที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ทั้งทางตรงและทางอ้อม อีกทั้งยังเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูง และต้องการระดับเทคโนโลยีขั้นสูงในการพัฒนาอุตสาหกรรมอยู่เสมอ ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญและมีการกำหนดให้อุตสาหกรรมการบินเป็นหนึ่งในกลุ่มอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S-Curve) และคาดหวังให้อุตสาหกรรมการบินจะเป็นกลไกสำคัญที่จะยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยกำหนดไว้ในแผนระดับชาติทุกแผน ดังปรากฏเห็นได้ดังนี้ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนการปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๑๒ นอกจากนี้ อุตสาหกรรมการบินยังมีส่วนช่วยเป็นกลไกสนับสนุนการเติบโตให้กับภาคอุตสาหกรรมอื่น เช่น นโยบายพัฒนาเมืองรอง ทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ เป็นผลให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ภาคส่วนธุรกิจในภูมิภาคต่าง ๆ

สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.) เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับ ดูแลกิจการการบินพลเรือน รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายการขนส่งทางอากาศ อุตสาหกรรมการบิน และกิจการการบินพลเรือน ให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล ในปัจจุบันได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย โดยให้คณะกรรมการการบินพลเรือนกำกับดูแล และส่งเสริมการบินพลเรือนให้มีประสิทธิภาพทัดเทียมนานาประเทศ ซึ่งให้ทุกหน่วยงานในอุตสาหกรรมการบินจะต้องดำเนินงานแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Approach) มีการบูรณาการ และประสานความร่วมมือกันในฐานะ Aviation Team Thailand เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการเชื่อมโยงกับการขนส่งรูปแบบอื่นตามนโยบาย “คมนาคม UNITED” ทั้งนี้ การทำงานต้องมีความเป็นมืออาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และกระทำอย่างมีส่วนร่วม เพื่อมุ่งหวังให้เกิดผลสำเร็จอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย จัดตั้งขึ้นตามพระราชกำหนดการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตาม

กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น และมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ดังนี้

๓.๑ วัตถุประสงค์ของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

๑. กำกับ ดูแล ควบคุม ส่งเสริม และพัฒนา กิจการการบินพลเรือน ทั้งในด้านนิรภัย การรักษาสิ่งแวดล้อม การรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวกในการขนส่งทางอากาศ เศรษฐกิจการบินพลเรือน และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือนให้เป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานสากล

๒. ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ

๓. ส่งเสริม และพัฒนาเครือข่ายระบบการขนส่งทางอากาศ อุตสาหกรรมการบินและกิจการการบินพลเรือนให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล

๔. เป็นศูนย์กลางในการให้บริการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจการการบินพลเรือนให้สามารถดำเนินการและแข่งขันได้ในระดับสากล

๓.๒ อำนาจและหน้าที่ของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

๑. ศึกษา วิเคราะห์ และพัฒนากิจการการบินพลเรือน ทั้งในด้านนิรภัย การรักษาสิ่งแวดล้อม การรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวกในการขนส่งทางอากาศ เศรษฐกิจการบินพลเรือน ตลอดจนระบบโครงสร้างพื้นฐานการบินพลเรือนของประเทศ

๒. เสนอแนะนโยบายต่อคณะกรรมการการบินพลเรือนเกี่ยวกับกิจการการบินพลเรือนและการขนส่งทางอากาศ

๓. เสนอแนะต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

๔. ทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการให้กับคณะกรรมการการบินพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ และปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการการบินพลเรือนมอบหมาย

๕. ดำเนินจัดทำแผนอำนวยความสะดวก แผนรักษาความปลอดภัย และแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ รวมทั้งแผนแม่บทการจัดตั้งสนามบินพาณิชย์ของประเทศ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการการบินพลเรือนพิจารณาอนุมัติ รวมทั้งกำกับ ดูแล และควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว

๖. ดำเนินการจัดระเบียบการบินพลเรือน รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการใช้น่านฟ้า ให้เกิดความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพสูงสุด

๗. ตรวจสอบ ติดตาม ควบคุม รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการบินและกิจการการบินพลเรือนปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และมาตรฐานสากล

๘. กำกับดูแลกิจการสนามบิน และดูแลสนามบินอนุญาตที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศหรือตามกฎหมายให้เกิดความปลอดภัยและได้มาตรฐานสากล

๙. ให้ความร่วมมือและสนับสนุนคณะกรรมการการบินพลเรือนและส่วนราชการในการประสานงาน หรือเจรจาทันทีระหว่างประเทศหรือต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิในการบิน หรือการทำความตกลงใด ๆ เกี่ยวกับการบินพลเรือนอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการอื่น

๑๐. ร่วมมือและประสานงานกับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศในด้านการบินพลเรือนตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีอยู่ตามอนุสัญญาระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี

๑๑. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนากิจการการบินพลเรือน

๑๒. ให้การรับรองหลักสูตรและสถาบันฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ และกำหนดคุณสมบัติและความรู้ของบุคลากรด้านการบินอื่นที่พึงต้องมี

๑๓. กำหนดมาตรฐานการทำงานของผู้ประจำหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

๑๔. จัดทำระเบียบอากาศยาน รวมทั้งระเบียบผู้ประจำหน้าที่และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือน

๑๕. จัดทำและเผยแพร่ความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับการบินพลเรือน

๑๖. ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงานหรือตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

จะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.) เพื่อให้การขนส่งทางอากาศของประเทศไทยมีการพัฒนา ยกระดับก้าวไปสู่อุตสาหกรรมการบินชั้นนำของโลกที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน และในที่สุดอยู่เหนือมาตรฐาน สร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้กับประชาชน และความน่าเชื่อถือจากประชาคมการบินโลก ให้มีการพัฒนาเพื่อประชาชนเป็นจุดหมายแรกของการเดินทางและการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนอย่างยั่งยืน และพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางอากาศแห่งหนึ่งของโลกอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ในระดับที่เป็นส่วนสำคัญในการนำพาประเทศไปสู่การเป็นประเทศรายได้สูง ผ่านการท่องเที่ยวได้

๔. กฎหมายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐^{๑๐}

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกอบไปด้วย ๑๖ หมวด ๒๗๙ มาตรา และมีจุดเด่นประการหนึ่ง คือ การให้ความสำคัญกับการปฏิรูปประเทศ โดยบัญญัติให้การปฏิรูปประเทศเป็นหมวดหนึ่งในรัฐธรรมนูญ (หมวด ๑๖ มาตรา ๒๕๗ - มาตรา ๒๖๑) และได้

^{๑๐} รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (๖ เมษายน 2560). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก, น. ๗๗-๘๑.

บัญญัติถึงเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศไว้ ๓ ประการ คือ ๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ ๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำและ ๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้มีการดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยใน ๗ ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ และด้านอื่น ๆ

๔.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐^{๑๑}

การดำเนินการให้เป็นไปตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานการbinพลเรือนแห่งประเทศไทย ถูกกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน จึงกำหนดแนวทางการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคเอกชนเศรษฐกิจเพื่ออนาคตที่สามารถอุตสาหกรรมและบริการและการท่องเที่ยว โดยให้ประเทศสามารถยกระดับเพื่อสร้างมูลค่าให้สูงขึ้น ขณะที่อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่จะเป็นกลไกขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต รวมทั้งรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลก ในขณะเดียวกันจำเป็นต้องพัฒนาปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ทั้งในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคม พื้นที่และเมือง รวมถึงเทคโนโลยี และโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลกและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสู่อนาคต

๕. นโยบายในการบริหารสำนักงานการbinพลเรือนแห่งประเทศไทย

สำนักงานการbinพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.) ได้กำหนดวิสัยทัศน์สำหรับการดำเนินงานองค์กร ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ ว่า “มาตรฐาน สู่อความยั่งยืน” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญที่ทุกภาคส่วนในการbinพลเรือนของประเทศจะต้องมีการดำเนินการที่สอดคล้องตามมาตรฐานสากล เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยได้มีการกำหนดนโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

๕.๑ นโยบายด้านกำกับดูแล

พัฒนาระบบการกำกับดูแล ทั้งในด้านความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย และเศรษฐกิจ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม รวมทั้งปรับปรุงกลไกต่าง

^{๑๑} ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ (๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๔๒ ก, น. ๑ - ๗๑.

ๆ ให้กิจการการบินพลเรือนของประเทศมีความทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๕.๒ นโยบายด้านส่งเสริมอุตสาหกรรมการบิน

ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการบินเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับการให้บริการของผู้ประกอบการ สนับสนุนอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ เพื่อสร้างนวัตกรรมสนับสนุนการบินพลเรือนของประเทศให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๕.๓ นโยบายด้านบริหารองค์กร

มีระบบการบริหารจัดการที่ดี โปร่งใส และตรวจสอบได้ และพัฒนากระบวนการดำเนินงานภายในองค์กรที่มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากร ซึ่งทำให้องค์กรมีความเข้มแข็งและเป็นที่ยอมรับ

การกำหนดนโยบายของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย เพื่อบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด พัฒนาระบบอุตสาหกรรมด้านการบินพลเรือน ยกระดับก้าวไปสู่อุตสาหกรรมการบินชั้นนำระดับโลก สนับสนุนกลไกการกำกับดูแลที่เป็นธรรม เป็นมาตรฐานสากล สามารถเติบโตเป็นจุดหมายแรกของการเดินทาง จนสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางอากาศแห่งหนึ่งของโลกได้อย่างเต็มความภาคภูมิต่อไป

๖. วิเคราะห์

จะเห็นได้ว่า ภารกิจ อำนาจ และหน้าที่ของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย อยู่ภายใต้การกำกับดูแลและควบคุมของรัฐมนตรีกระทรวงคมนาคม เพื่อให้ดำเนินการเป็นไปตามกฎหมาย และนโยบายที่คณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ และเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของรูปแบบการดำเนินงานของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย รัฐมนตรีกระทรวงคมนาคมมีอำนาจเรียก ประธานกรรมการ กรรมการ และผู้อำนวยการ เพื่อให้ชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น หรือทำรายงานเสนอ และมีอำนาจสั่งยับยั้งการกระทำของสำนักงานหรือผู้อำนวยการที่เห็นว่าขัดต่อนโยบาย หรือแผนดังกล่าว โดยให้กรรมการกำกับสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยมีอำนาจและหน้าที่ กำกับดูแลการดำเนินงานของสำนักงานและผู้อำนวยการ เพื่อให้ดำเนินงานให้ทันต่อเหตุการณ์และ เป็นไปด้วยความถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายและตามอนุสัญญาของต่างประเทศ ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น จึงมีอำนาจสั่งให้ผู้อำนวยการชี้แจงข้อเท็จจริง หรือปรับปรุงแก้ไข หรือระงับการกระทำใด ที่เป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรืออนุสัญญาได้

คณะกรรมการกำกับสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย กำหนดนโยบาย และแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะกรรมการการบินพลเรือน กำหนด ให้ความเห็นชอบเป้าหมาย แผนงาน และโครงการที่ผู้อำนวยการเสนอ กำกับดูแลการบริหารงานและการดำเนินการของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งของสำนักงาน และให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ออกข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หรือระเบียบเกี่ยวกับการแบ่งส่วนงาน การบริหารจัดการองค์กร การบริหารงานทั่วไป การเงิน การคลัง การใช้จ่ายเงินงบประมาณ การพัสดุ การบริหารงานบุคคล ค่าจ้าง ค่าตอบแทน การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่น และการอื่นที่จำเป็นในการบริหารกิจการของสำนักงาน ให้ความเห็นชอบในการ กำหนดค่าธรรมเนียม ค่าตรวจสอบ ค่าบำรุง ค่าตอบแทน และค่าบริการใด ๆ ในการดำเนินงานตาม อำนาจหน้าที่ของสำนักงาน อนุมัติการบรรจุแต่งตั้งหรือถอดถอนผู้ปฏิบัติงานระดับรองผู้อำนวยการขึ้นไปของสำนักงาน และแต่งตั้งคณะกรรมการ ที่ปรึกษา หรือคณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามที่ คณะกรรมการมอบหมาย

๗. สรุป

ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานการบินพลเรือน มาจากการที่บุคลากรทุกภาค ส่วนให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามภารกิจและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตรง ตามภารกิจของสำนักงานการบินพลเรือนได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้การกำกับ ดูแล และควบคุมโดย คณะกรรมการกำกับสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

ตามพระราชกำหนดการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติ ในเรื่ององค์ประกอบและโครงสร้างคณะกรรมการกำกับ โดยคณะกรรมการกำกับสำนักงานการบิน พลเรือนแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงคมนาคมเป็นประธานกรรมการ และกรรมการอื่น อีกไม่เกินห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนกองทัพอากาศคนหนึ่ง และผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหาร องค์กรการบินพาณิชย์ ด้านกฎหมาย ด้านการเงินหรือการคลัง ด้านบริหารจัดการ หรือด้านอื่นใดซึ่งจะ ยังประโยชน์ต่อสำนักงาน โดยคณะกรรมการกำกับมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับ การดำเนินงานของ สำนักงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บทบาทและ การแสดงออกที่สำคัญของคณะกรรมการกำกับสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ดังนี้

๑. คณะกรรมการต้องมีบทบาทในการสร้างและขับเคลื่อนวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่น ในจริยธรรม โดยคณะกรรมการต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างในฐานะผู้นำในการกำกับดูแลกิจการที่ดี

๒. คณะกรรมการสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณา แก้ไข หรือเสนอแนะแนวทางการ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับสำนักงานอย่างเหมาะสม แต่ไม่ได้เข้าไปแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของ ผู้อำนวยการและพนักงานประเภทบริหาร

๓. คณะกรรมการต้องจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานทุก ๖ เดือน เพื่อให้คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาผลและปัญหา เพื่อการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการต่อไป โดยกำหนดบรรทัดฐานที่จะใช้เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานอย่างมีหลักเกณฑ์

๔. คณะกรรมการต้องกำกับ ดูแล และควบคุมให้การดำเนินงานของกรรมการ ผู้อำนวยการ พนักงาน และลูกจ้าง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริตต่อองค์กร และดูแลให้การดำเนินการเป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งของสำนักงาน และให้ดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานการbinนานาชาติ

๕. คณะกรรมการต้องจัดให้มีนโยบายสำหรับกรรมการ ผู้อำนวยการ พนักงาน และลูกจ้าง ที่แสดงออกถึงหลักการและแนวทางในการดำเนินงานเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้เกิดการดำเนินการที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากที่สุด

